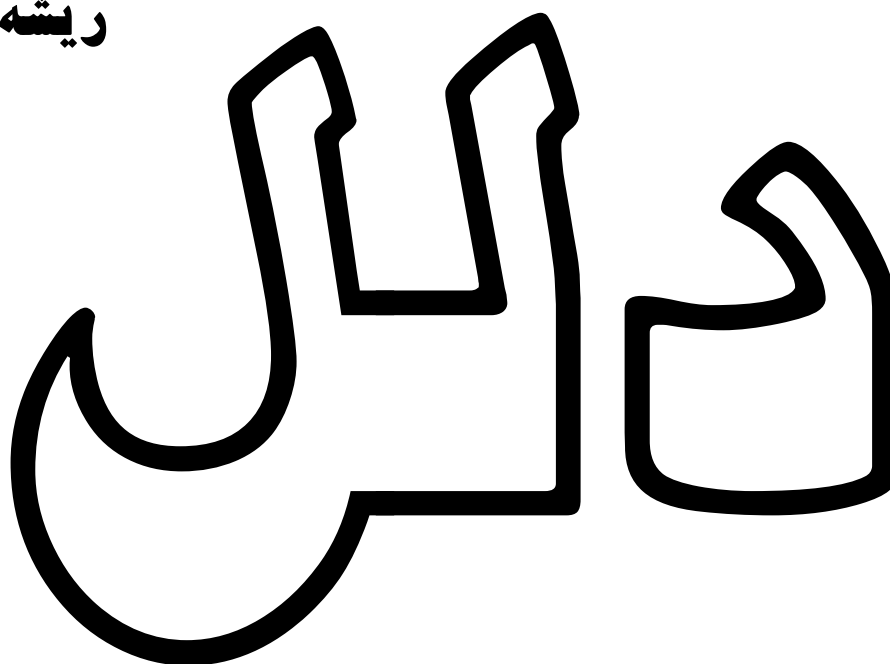

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۵۴

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۵۴، «دلیل» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «دلیل» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «دلیل» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۵۴
ریشه	دلیل
تعداد تکرار	۸
تعداد مشتقات	۶
تعداد ریشه مرتبط	۸۰

فهرست مشتقات

۱. أَذْلَكَ (۱) ۲. أَذْلَكُمْ (۳) ۳. دَلِيلًا (۱) ۴. دَلَّيْتُمْ (۱) ۵. فَذَلَّاهُمَا (۱) ۶. نَذَّلْتُكُمْ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. آدم (۱)	۱۷. جعل (۲)	۳۳. سکن (۱)	۴۹. فتن (۲)	۶۵. مزق (۲)
۲. اخو (۱)	۱۸. جنن (۲)	۳۴. سنو (۱)	۵۰. قبل (۱)	۶۶. مثنی (۱)
۳. ارض (۱)	۱۹. حیء (۱)	۳۵. سوء (۱)	۵۱. قتل (۱)	۶۷. ملک (۱)
۴. اکل (۱)	۲۰. حرم (۱)	۳۶. شجر (۳)	۵۲. قدر (۱)	۶۸. موت (۲)
۵. الم (۱)	۲۱. حزن (۱)	۳۷. شطن (۲)	۵۳. قرر (۱)	۶۹. موسی (۱)
۶. امم (۱)	۲۲. خرر (۱)	۳۸. شمس (۱)	۵۴. قضی (۱)	۷۰. نبء (۱)
۷. امن (۱)	۲۳. خصف (۱)	۳۹. شیء (۱)	۵۵. قول (۵)	۷۱. نجو (۲)
۸. انن (۲)	۲۴. خلد (۱)	۴۰. طفق (۱)	۵۶. کفر (۱)	۷۲. ندو (۱)
۹. اهل (۲)	۲۵. خلق (۱)	۴۱. ظلل (۱)	۵۷. کفل (۲)	۷۳. ندی (۱)
۱۰. ابي (۱)	۲۶. دبب (۱)	۴۲. عدو (۱)	۵۸. کلل (۱)	۷۴. نسء (۱)
۱۱. بلو (۱)	۲۷. ذوق (۱)	۴۳. عذب (۲)	۵۹. کون (۱)	۷۵. نصح (۱)
۱۲. بلو (۱)	۲۸. ربب (۲)	۴۴. علم (۱)	۶۰. کیف (۱)	۷۶. نفس (۱)
۱۳. بیت (۱)	۲۹. رجع (۱)	۴۵. عین (۱)	۶۱. لبث (۲)	۷۷. نھی (۱)
۱۴. بین (۲)	۳۰. رجل (۱)	۴۶. غرر (۱)	۶۲. مدد (۱)	۷۸. هون (۱)
۱۵. تخر (۱)	۳۱. رضع (۱)	۴۷. غمم (۱)	۶۳. مدن (۱)	۷۹. ورق (۱)
۱۶. جدد (۱)	۳۲. رئی (۱)	۴۸. غیب (۱)	۶۴. مدین (۱)	۸۰. وسوس (۱)

فهرست آیات

۱. {الأعراف - ۲۲} **فَدَلَا هُمَا** بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ
۲. {طه - ۴۰} إِذْ تَمْثِي أُخْتِكَ فَتَقُولُ هَلْ **أَدْلُكُم** عَلَى مَنْ يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَى أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَ قَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَ فَتَنَّاكَ فُتُونًا فَلَبِيتُ سِينِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا مُوسَى
۳. {طه - ۱۲} فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ **أَدْرَاكَ** عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَ مُلْكٍ لَآ يَبِئَل
۴. {الفرقان - ۴۵} أَلَمْ تَر إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظَّلَّ وَ لَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ **دَلِيلًا**
۵. {القصص - ۱۲} وَ حَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ **أَدْلُكُم** عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَ هُمْ لَهُ نَاصِحُونَ
۶. {سبأ - ۷} وَ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ **نَدْلُكُم** عَلَى رَجُلٍ يَنْبئُكُمْ إِذَا مَرَّفْتُمْ كُلَّ مِرْفَقٍ إِنَّكُمْ لَبِئَ خَلْقٍ جَدِيدٍ
۷. {سبأ - ۱۴} فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا **دَلَّهِمْ** عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةٌ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِئُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ
۸. {الصف - ۱۰} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ **أَدْلُكُم** عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ